

quorum se reumnoscit, prævie confiteatur. Propterea fratres, non aliqua solum, ast omnia prorsus peccata vestra ante communionem confitemini: ite ad sacerdotem et revelate ei pudenda vestra: dicite ei: peccavi in cœlum et contra Dominum meum, quem intra me recipere concupisco: narrate ei quæ, quot et quantæ sint iniquitates vestræ: nec timor, nec pudor, nec aliquid aliud a manifestandis ei omnibus criminibus vestris vos impediât. Audite Deum dicentem: *solve vincula colli tui, captiva filia Sion*; audite eum et cuncta penitus solvite vincula, quæ a declarandis peccatis vos retardare possent. Pudor, timor et præsumptio, immanium instar vinculorum collo vos ligatos tenent et a sincera et integra peccatorum confessione cohibent; ideo ante communionem tetra hæc solvite vincula: *solve vincula colli tui captiva filia Sion*. Cum in turpe et probrosum aliquid crimen incidistis, pudor est vinculum, quo vestra ligantur colla: cum aliena rapuistis, timor restituendi est aliud vinculum, quo constringimini; cum in gravissima et enormia peccata lapsi estis, præsumptio de bonitate et misericordia Dei est aliud vinculum, quo ab integra peccatorum confessione impedimini; omnia hæc solvenda sunt vincula, ut sincera et integra confessione omnia peccata vestra deleatis. Non unum aut alterum ex his vinculis; omnia penitus sunt solvenda, ut libere, sincere et totaliter effundatis corda vestra per integram omnium peccatorum confessionem: *solve vincula tui captiva filia Sion*. Inter Christum et mortale peccatum infinita patet oppositio. Christus, qui in hunc mundum venit, ut peccata tolleret, infinite elongatur a peccato, ac omne peccatum, ubicunque inveniatur, odio infinito prosequitur. Unde nulla ei major fieri posse videtur injuria, quam cum intra pectus hominis gravi peccato inquinati collocatur, eique unitur. Quid enim est communicio, quam communis quedam unio, quæ fit inter Christum qui recipitur et hominem qui illum recipit? Quid est communicio, quam quedam unio et *germanissima societas*, inquit S. Cyprianus, quam contrahit homo cum Christo, quem intra se recipit? Quid est communicio, quam *spiritualis quedam insitio*, ut ait S. Dionysius, dum Christus ei qui illum recipit,

quasi inseritur? quæ autem major injuria fieri potest Christo sanctissimo, Christo purissimo et Christo omnis munditiæ authori, quam quod homini peccatori associetur, uniat et inseratur? Nulla quidem; idcirco, fratres, cum per communionem vobis uniat et inseratur Christus, per veram poenitentiam abjiciendum a vobis peccatum, quod maxime Christo displicet; per poenitentiam sunt prius ablegandæ omnes immunditiæ, omnesque iniquitates vestræ: *abjicientes omnem immunditiam et abundantiam malitiæ, in mansuetudine suscipite insitum verbum* (Jac. 1). Quotiescunque ergo sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumere vultis, ad illud recipiendum per veram poenitentiam vos præparate: *poenitentiam agite*. Ea vero sit vestra poenitentia, qua serio omnia vestra perquiratis peccata per accuratum mentis examen, omnia vestra detestemini peccata per sincerum cordis dolorem et omnia vestra fateamini peccata per integram eorum confessionem. Peracta autem hujusmodi poenitentia, ad Christum humiliter accedite, a quo magnam gratiarum abundantiam in hoc mundo et gloriam in futuro obtinebitis. Amen.

CONCIO QUINTA.

Quomodo fiet istud? (Luc. 1, 34).

Statue cultrum in gutture tuo (Prov. 23, 2).

Ad Christum pacis et reconciliationis nostræ authorem, digne recipiendum, gladium esse assumendum non facile prima fronte sibi suadebunt multi; si autem vitia et peccata, quibus inquinamur, infensissimos Christi inimicos esse perspexerint, omnes congruentissimum censebunt, ut quilibet peccator, antequam ad sacram Synaxim accedat, assumpto *gladio spiritus*, vitia, cunctosque pravos animæ suæ affectus jugulet, ac penitus exterminet: *statue cultrum in gutture tuo*. Christus, qui apostolis

prohibuerat, ne baculos quidem ad se tuendos portarent, instante persecutione, iis, ut gladios sibi emerent, tunicam vendere imperavit: *qui non habet, vendat tunicam suam et emat gladium*. O peccator, cum ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum recipiendum accedis, crimina et vitia tua Christum ibi realiter existentem graviter persequuntur; quapropter emendi gladii, ut iis mortem inferas, eaque ante communionem e corde tuo amicos elimines. Unde si quis hodie a me quaerat, quomodo ad digne recipiendum sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum se preparare debeat: *quomodo fiet istud?* Omnia vitia jugulanda esse respondebo et præcipue luxuriam avaritiam et vindictam quæ Christo sunt infensiora. *Ave*.

Christum ab omni prorsus vitio alienum ac penitus peccati expertem agnoscimus: ipse *peccatum non fecit*, ait S. Petrus; nec etiam vel in minimo delinquere potuit: ita enim ratione unionis hypostaticæ ab omni vitio extitit remotus, ut peccare quocumque modo ipsi fuerit impossibile. Etsi vero ab omni vitio summe abhorruerit, specialem tamen cum luxuria, avaritia et vindicta oppositionem habere visus est: *cum luxuria*, quippe qui fuit virginum flos, exemplar et prototypus; *cum avaritia*, quippe qui erga homines ita liberalis ac prodigus extitit, ut omnia bona tam spiritualia, quam temporalia quæ possident, et ultro seipsum iis dederit; *cum vindicta* tandem, quippe qui homines ipsi infensissimos ita dilexit, ut pro eorum salute nasci, pati et mori dignatus sit. Itaque cum tanta Christum inter et hæc vitia habeatur oppositio, nullus ad eum in Eucharistia recipiendum accedere debet, quin prius hæc in seipso penitus juglaverit. Hoc ipsa luce videtur clarius; atvero ut id fortius adhuc probetur ac efficacius suadeatur, dico, quod antequam peccator ad communionem accedat, destruere debet in semetipso 1. spiritum luxuriæ; 2. spiritum avaritiæ; 3. spiritum vindictæ. Christus summe purus est, tolle luxuriam. Christus summe liberalis est, tolle avaritiam. Christus summe pacificus est, tolle vindictam. En tria vitia, quæ spirituali cultu jugulare debet peccator antequam ad sacram Synaxim veniat: *statue cultrum in gutture tuo*.

I PARS.

Antequam peccator ad sacram communionem accedat, destruere debet in semetipso spiritum luxuriæ.

Quamvis omnibus sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum Christus dederit, et pro omnibus illud instituerit; pro iis tamen præcipue et principaliter id præstitit, qui munditia et castitate eminent: hi sunt victores generosi, quibus dat Christus manna cœlestis sub Eucharisticis speciebus reconditum: *vincenti dabo manna absconditum*. Luxuriosi non victores, e contra a spiritu luxuriæ et incontinentiæ victi sub carnis jugo ingemiscunt: his ergo denegandum manna Eucharisticum, quod solum *vincentibus* datur, id est, ut exponit Rupertus abbas, *iis qui fornicationes in semetipsis per virtutem continentie destruunt*. In veteri lege a sacrificiis canes, veluti animalia immunda, totaliter repudiabantur, et in lege nova luxuriosi, tamquam canes immundi, a Deo reprobantur, ac sacris mysteriis penitus arcentur: sacrosanctum enim Eucharistiæ Sacramentum est panis filiorum, qui hujusmodi canibus non mittitur: *ecce panis angelorum, vere panis filiorum non mittendus canibus*. Prohibuit Deus, ne sanctum daretur canibus: *nolite sanctum dare canibus*. Hi canes sunt luxuriosi, qui impuris pascuntur cogitationibus, qui obscœnis æstuant desideriis, qui turpiloquiis delectantur, vel qui quocumque modo illicitis carnis immunditiis se conspurcant; istiusmodi canibus minime dandum sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, iis impudicis non est mittendum; e contra a sacris mysteriis hi sunt ablegandi et quantum fas erit, a sacra communionem expellendi: *foris canes et venefici et impudici*. Canes sunt adolescentes, qui turpi se contactu contaminant; *canes sunt juvenes multi*, qui membra sua faciunt membra meretricis; *canes sunt conjugatæ et conjugati*, qui juratam conjugii fidem violant; *canes sunt multæ* omnis status, omnis conditionis, omnisque ætatis personæ, quæ vel tactibus

impudicis vacant, vel quæ quocumque modo turpi luxuria vitio animam et corpus impudenter fodant. Hi autem canes Eucharistica mensa omnino habentur indigni, ac ab ea sunt repellendi: *foris canes et impudici*. Christus non solum Virginem Matrem, etiam nutritium Josephum eadem virginitate donatum sibi elegit: virgineis utriusque parentis manibus tractari voluit. Joseph et Maria fuere lilia candidissima, inter quæ commorari et pasci delectatus est: de ipso enim ait Spiritus Sanctus, quod pasceretur inter lilia: *qui pascitur inter lilia*, id est, *inter Mariam et Joseph*, ut explicat Rupertus abbas. Ideo si Christus omnis munditiæ parens inter candida virginitatis lilia habitare et versari semper amavit, dum esset in hoc mundo, quis credat, inquit Petrus Damiani, jam ipsum in cœlis cum Patre regnantem ab immundis canibus, seu a luxuriosis velle tractari et manducari? *Si igitur*, inquit, *Redemptor noster tantopere dilexit floridi pudoris integritatem, ut non modo de virgineo utero nasceretur, sed etiam a nutritio virgine tractaretur, et hoc cum adhuc puerulus vagiret in cunis; a quibus nunc, obsecro, tractari vult corpus suum, cum jam immensus regnat in cœlis? Si mundis attingi manibus volebat in præsepio positus, quantum nunc corpori suo vult adesse munditiam jam in paternæ majestatis gloria sublimatus? Certe nec nunc ab immundis tractari manibus, nec a luxuriosis viris indigne manducari vult Christus. Unde sanctus Hieronymus, ferventissimo succensus zelo, adversus canes impudentissimos, seu adversus luxuriosos clamat, eosque Judæ proditori assimilat, dicens: *quid tibi cum feminis, qui in altari cum Deo fabularis? Dic sacerdos, dic clericus, dic quisquis fueris qui Sacramenta sumis, qualiter cum iisdem labiis Filium Dei oscularis, quibus osculatus es labia meretricis? O Juda, Filium hominis osculo tradis? O quot in mundo impudici, quot proditores? quot cum Juda indignis et impuris labiis Christum in Eucharistia osculantur et impudenter recipiunt? Jam advertant hi miseri, quod gravem injuriam inferant Christo, qui semper virgineis manibus tractari et inter virgines versari amavit. Spiritus Sanctus Eucharisticæ mensæ**

convivas alloquens, ait: *quando sederis, ut comedas cum principe, diligenter attende quæ apposita sunt ante faciem tuam*; seu cum veneris ad mensam Christi, qui princeps est omnium regum terræ, attente considera quid tibi apponatur comedendum; *attende*, quod cibus Eucharisticus est *ipse Christus*, qui cum Patre et Spiritu Sancto unus Deus est; est *ipse Christus*, cujus bonitas, potentia et sapientia sunt infinitæ; *ipse Christus*, cujus anima divinitati hypostatice unitur et donis innumeris locupletatur; est tandem *ipse Christus*, cujus corpus immaculatum et summe purum semper extitit; hoc serio attendendum et considerandum est: *diligenter attende quæ apposita sunt ante faciem tuam*. Diligenter quoque ac prudenter attendendum; quæ prævia dispositione ad tantum cibum sumendum quisque accedere debeat; putas, quod turpibus concupiscentiis astuanti et pravis libidinibus effervescenti ad divinam hanc escam sumendam pateat accessus? credis, quod homini immundo ac prohibitis luxuriæ operibus addicto Christum purissimum recipere liceat? Certe nec expedit, nec licet: nullus ex hujusmodi immundis canibus ad sacram Synaxim accedere præsumat: *inhumanus accedat nemo*, inquit S. Joannes Chrysostomus, *nemo crudelis et immisericus, nemo prorsus immundus*. Adnotandum, ut ait S. Thomas a Villanova, quod « non accedimus ad arcam ligneam et altare aureum et manufacta sacramenta et lapideum tabernaculum; sed ad ipsam Dei sublimem celsitudinem beatis spiritibus presidentem, sub qua curvantur qui portant orbem et ad judicem vivorum omnium et mortuorum Christum, cui adstabit omnis caro, coram quo omnes reges terræ et omnes gentes et principes trepidabunt, ad verum Dei corpus, sanguinem pretiosum, quo redemptus est mundus ». Propterea cum tantus sit cibus Eucharisticus, nemo, nisi purissimus et mundissimus ad eum recipiendum audeat appropinquare: *inhumanus accedat nemo, nemo prorsus immundus*. Quod ut quam verum et indubitatum sit, clarius pateat, advertendum, quod inter Christum qui recipitur et fidelem qui eum recipit, mirabilis et ineffabilis quædam fiat unio, quam dissimiliter explicant sancti Patres. San-

etus Chrysostomus ait, Christum se nobis commiscere: *cum amorem suum Deus indicare vellet, per corpus suum se nobis commiscuit et in unum nobiscum redegit*. Doctor Angelicus inter Christum, qui comeditur et hominem qui illum comedit, unionem omnimodam fieri asserit: *cum datur in cibum, datur ad omnimodam unitatem: uniumur enim in unitate corporis cibus et sumens*. S. Laurentius Justinianus per Eucharistiæ sumptionem, nos Christi corpori incorporari ait: *o quam mirabilis, inquit, est dilectio tua, Domine, qui tuo corpori totaliter nos incorporari voluisti!* S. Paschasius quandam nostri eum Christo iniviscerationem et transformationem fieri docet: *caro quidem carni spiritualiter concisceratur, transformatur, ut et Christi substantia in nostra carne inveniat, sicut et ipse nostram in suam constat assumpsisse Deitatem*. O admirabilem Christi unionem cum eo qui sacrum Eucharistiæ Sacramentum recipit! Heu quis censeat Christum cum cane immundo, seu cum homine luxurioso sic velle uniri? quis etiam homo immundus et lasciviæ deditus ad Christum accedere præsumat, ut corpori ejus mundissimo uniat? *Quis de cetero, his cognitis, impurus et immundus præsumat accedere?* Nullus quidem hoc præsumere deberet; attamen flets dico, hoc præsumunt multi, hoc præsumunt innumeri, qui vel non audentes hæc pudenda confiteri, vel ab iis abstinere nolentes, ad sacram Synaxim veluti canes impudentissimi accedunt, ac eam in statu peccati mortalis recipiunt. Sciant vero gravissimum ipsorum esse flagitium et durissima eorum fore supplicia. Gravissimum certe eorum dicendum flagitium, quia, ut ait S. Thomas a Villanova, hi rei sunt ac si Christum occidissent, ac sanguinem ejus effudissent. « Quantum vero flagitium sit, inquit, in spurcissimam pectoris tui cloacam sacrosanctum Christi sanguinem fundere, apostolica illa tuba personuit, dicens: *quicumque manducaverit panem, vel biberit calicem Domini indigne, reus erit corporis et sanguinis Domini*. Quomodo reus est corporis et sanguinis Domini? ac si occidisset et effudisset: *non æqualiter quidem, sed proportionaliter* ». Ecce flagitium hominis luxuriosi et immundi indigne ad sa-

cram communionem accedentis. Qui nisi poenitentiam egerit, durissima etiam ejus erunt supplicia in inferno, ubi gravissime torquetur: *si bestia tetigerit montem, lapidabitur*, inquit divus Paulus (ad Hebr. 12). Quæ verba exponens præfatus sanctus Thomas, ait: « bestia, quæ montem tenuerit, lapidabitur; hoc est, bestialis et luxuriosus homo, qui montem illum excelsum, montem omnibus donis cælestibus pinguem, montem cunctis virtutibus et gratis coagulatum, montem denique in quo beneplacitum est Deo habitare in eo, indigne tetigerit, *lapidabitur, torquetur et malleis inferni gravissimis contundetur* ». Ecce supplicia quæ præparavit Christus luxuriosis et impudicis indigne eum sumentibus; itaque, immunde peccator, ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum accedere timeas, nisi prius immunditias tuas penitus laveris. Cum impurum quoddam somniantis visum mentem sancti Hieronymi præoccupaverat, licet in hoc nec venialiter peccasset, ad loca sacra accedere formidabat: *cum me, inquit, nocturnum phantasma deluserit, Basilicas martyrum intrare non audeo*. Heu! quanto magis est, quod ad Christum sumendum accedere verrearis tu, qui non solum involuntario phantasmate præoccuparis, verum et voluntariis cogitationibus pluries delectaris; quanto potiore ratione ad trepidandum tu teneris, qui pravis desideriis, tactibus impudicis, ac veneris multis actibus et animam et corpus tuum toties maculasti? Certe est, quod plurimum expavescas; time, o immunde peccator; timorque tuus ita sit efficax, ut ad totaliter destruendum in teipso luxuriæ spiritum te vere compellat: *statue cultrum in gutture tuo, ut in teipso jugules spiritum luxuriæ, ac etiam spiritum avaritiæ*.

II PARS.

Antequam peccator ad sacram communionem accedat, destruere debet in semetipso spiritum avaritiæ.

Humanæ vitæ necessitates multas et magnas esse nemo negat: fames enim nos deprimit, sitis præfocac, stringit frigus, calor

dissolvit, paupertas angit; quare ut iis et aliis multis occurramus necessitatibus, temporalibus et terrenis indigemus bonis, quæ quisque cum æquitate et prudentia, absque nimia sollicitudine acquirere et conservare potest ac debet. Unde totalem bonorum fortunæ abdicationem unicuique suadere minime constitui; non dico, quod temporalia omnia quisque abjicere teneatur, ut Christum digne recipiat; solummodo, quod avaritiæ spiritum quisque reseccare, ac in seipso jugulare studeat, antequam ad Christum avaritiæ inimicum et summe liberalem in Eucharistia suscipiendum sese offerat. Sicut calor et frigus, æstus et hiems, dies et nox inter se opponuntur, ita et sibi maxime adversantur Christus et avarus: Christus, inquit D. Augustinus, avaritiam odio habet; *contradicit Christus avaritiæ*; avarus etiam, ut ait idem Augustinus, est Christi inimicus: *inimica Christi avaritia*. Cum ideo ita inter se pugnent Christus et avarus, cum tanta sit oppositio et contrarietas inter Christum summe liberalem et avarum qui ad temporalia totis effectibus anhelat, ab Eucharistica mensa arceudi sunt omnes avari, qui per fas nefasque terrena comparare et conservare conantur: *nullus Judas*, inquit Chrysostomus, *nullus avarus assistat*; *nam tales mensa non suscipit*. Procul ab Eucharistica mensa omnes usurarii, procul testamentorum defraudatores, procul decimarum fures et pauperum oppressores, procul iniqui omnes bonorum proximi raptores et detentores; non accedant hujusmodi avari ad Christum liberalissimum, hi ad illum in Eucharistia recipiendum non se offerant: *nullus Judas, nullus avarus assistat*. Christus, qui semper et ubique liberalis fuit, in Eucharistia se prodigium exhibet: non enim dat nobis ibi agnum paschalem, non azymos panes, nec manna de cælo, sicut dedit patribus veteris Testamenti; non dat ibi librum aliquem, sicut Ezechiel et sancto Joanni Evangelistæ, non cibos communes, non aurum, non argentum; præbet seipsum, ac omnia penitus quæ habet et habere potest: *dicere audeo*, inquit sanctus Augustinus, *quod Deus, cum sit omnipotens, plus dare non potuit; cum sit sapientissimus, plus dare nescivit; cum sit ditissimus, plus dare non habuit*. Sanctissimus

propheta Zacharias omnia Christi bona in Eucharistia reperiri dicit: *quid*, inquit, *bonum ejus est et quid pulchrum ejus, nisi frumentum electorum et vinum germinans virgines*. Hæc sunt omnia Christi bona, ibi sunt omnia bona divinitatis et humanitatis ejus; ibi sunt omnes thesauri sapientiæ et scientiæ ejus; ibi continentur formaliter, vel eminenter quidquid habere et dare potest: *cum sit omnipotens, plus dare non potuit; cum sit sapientissimus, plus dare nescivit, cum sit ditissimus, plus dare non habuit*. Igitur cum tanta Christi sit in Eucharistia liberalitas, avaros summopere horret, iis adversatur et quemlibet avarum veluti Judam respicit, qui veluti Eucharistica mensa indignus procul removeri debet: *nullus Judas, nullus avarus assistat*. Judas est hic homo dives, qui pauperes devorat in abscondito; Judas est iniquus ille Judex, qui pauperum, pupillorum et viduarum jura non tuetur; Judas est mercator, qui lucris et negotiis immersus, conscientiam obliviscitur; Judas demique est quicumque aliena rapit, vel injuste detinet: his autem omnibus, qui Judæ avaritiam participant, ad sacram Synaxim accedere prohibetur: *nullus Judas, nullus avarus assistat*. Mensam Eucharisticam non pro avaris et pro bonorum fortunæ iniquis amatoribus, verum pro iis qui corde et affectu sint pauperes, Deus præparavit: *parasti in dulcedine tua pauperi Deus*. Non diviti avaro, inquit propheta, at pauperi et homini ab affectu terrenorum alieno hanc mensam paravit Deus. Verum est, avaros divites, sicut et alios omnes peccatores, vere et realiter manducare corpus Christi, illudque manducant sacramentaliter, si illud in Eucharistia vere et realiter esse credant; non manducant illud spiritualiter quotiescunque in statu peccati mortalis existentes illud sumunt. Unde de avaris, sicut et de omnibus malis christianis ait Doctor Angelicus, quod *manducant et non manducant corpus Christi; manducant quidem, quia corpus Christi sumunt sacramentaliter; et non manducant, quia virtutum spirituales, id est, salutem animæ non percipiunt*. Et hoc sensu avaris divitibus mensam Eucharisticam non præparavit Deus: quia scilicet avari in ea spiritualiter, atque ad

animæ salutem non pascuntur. Et ideo idem propheta ait, quod *edent pauperes et saturabuntur*: edunt quidem et pauperes et divites; saturantur pauperes et non saturantur divites, *quia non comedunt spiritualiter nisi pauperes, id est, contemplores divitiarum*. Si ergo spiritualiter et ad animæ tuæ salutem Christi corpus manducare velis, deponas avaritiam et mundi divitiis cor tuum non apponas: *nullus Judas, nullus avarus assistat*. Quicumque ad sacram Eucharistiam accedunt, a terrenis abstrahi et ad celestia sublimari debent: *nihil terrenum cogitent mortales*, inquit S. Jacobus, *Rex enim regum datur illis in cibum*. Christus, qui in Eucharistia sumitur, totus spiritualis est; ipsum ejus corpus in ea latet modo quodam spirituali; et cor illius spirituale, cœleste, ac a terrenis omnibus est penitus abstractum; quare spirituales similiter, cœlestes, ac ab affectu terrenorum remoti sint oportet quotquot ad Eucharisticum cibum sumendum veniunt: *nihil terrenum cogitent mortales, Rex enim regum datur illis in cibum*. Asserit Christus, corpus suum esse in Eucharistia: *accipite et manducate, hoc est corpus meum*; ac dixit etiam quod ubicumque fuerit corpus suum, ibi congregandæ forent aquilæ: *ubicumque fuerit corpus, illic congregabuntur et aquilæ*. Ad Christi corpus sumendum congregari debent, non avari, qui sunt quasi lupi rapaces; verum aquilæ, seu homines a terrenis abstracti et ad celestia tendentes: ut enim advertit Chrysostomus, *Christus aquilas appellat, ut ostendat ad alta eum debere contendere, qui ad hoc corpus accedit et nihil cum terra ei debere esse commune*. Licet aquila interdum ad terram descendat, dicitur tamen *avis cœlestis*, et ideo aquilam dimittebant Romani in exequiis imperatorum, quasi videretur anima illorum, quæ cœlos conscenderet. Itaque si ad Christi corpus suscipiendum accedere appetas, ne sis avarus et lupus rapax; esto aquila, esto avis cœlestis, esto a terrenis omnibus penitus alienus: *nihil terrenum cogitent mortales, Rex enim regum datur illis in cibum*. Jamvero heu! quam multi rapaces, quam multi avari ad Eucharistiæ Sacramentum accedunt! inveniuntur principes, duces, judices, advocati, procuratores, ac innumeri omnis status,

omnisque conditionis viri, qui quasi lupi rapaces aliena diripiunt, et tamen ad Christum in Eucharistia recipiendum accedere non formidant. Rapere fere omnes sciunt, restituere norunt pauci et fere omnes suo tempore ad sacram Synaxim veniunt. O quot indignæ et ob avaritiam sacrilægæ sunt communionēs! O quot avari in statu peccati mortalis Christum recipiunt! O avaræ, seis haud dubie, quod omnis qui *manducat et bibit indigne, judicium sibi manducat et bibit*; scito etiam, quod durius judicium fiet avaris divitibus, qui aliis præesse, eosque opprimere conantur: *judicium durissimum iis, qui præsumunt, fiet*. Quid respondebis, o avaræ, cum arguet te Christus, dicens: meipsum tibi in cibum dedi et tu nec panem fratri tuo pauperi dedisti: omnia bona mea tibi in Eucharistia largitus sum et tu aliena abstulisti: Prophetæ, Evangelistæ et Ss. Doctores aliena restituenda te docuerunt et restituere noluisti: sciebas, quod ad sacram communionem venire non liceret, quin prius cuique suum reddidisses et reddere recusasti? O avaræ, quid Christo hæc et alia multa exprobandi respondebis? Certe mutus hærebis et ut alter Judas ad æterna supplicia damnaberis. Euge, o avaræ, inquit ante ad sacram Synaxim accedas, *statue cultrum in gutture tuo, ut in teipso penitus destruas et jugules spiritum avaritiæ; ac etiam spiritum vindictæ*.

III PARS.

Antequam peccator ad sacram communionem accedat, destruere debet in semetipso spiritum vindictæ.

Sanctus Ambrosius in valde amœni horti sui ostio amorem perbelle depingi curaverat, et in hujuscæ ostii superliminari hoc lemma scribi jusserat: *amoris ostium, non hostium*; quasi diceret, odia et litigia nullum habere locum in loco, ubi omnia amœna et floribus luxuriantia reperiuntur. Dicendum similiter, ostiolum tabernaculi, in quo sacra clauduntur pignora, esse

amoris ostium et non hostium; hoc namque ostium non patet, nisi charitati, nec Christo ex eo jucunde egreditur, nisi ut se pacificis et concordiam amantibus communicet. In ipso nascentis Ecclesie primordio aliqui contendebant, et *litigabant Judæi ad invicem dicentes: quomodo potest hic nobis carnem suam dare ad manducandum?* hi litigabant, inquit Augustinus, *quia panem concordie non intelligebant*. Alii fideles, qui Eucharisticum panem intelligebant, mutuo charitatis vinculo manebant conjunctissimi; eorum erat cor unum et anima una; et si quandoque aliqua inter illos suboriretur rixa, promptissime extinguebatur; nec aliquis ad sacram Synaxim accedebat, quin prius fratri suo reconciliaretur, illique sacro pacis fœdere conjungeretur: *ignoramus sine pace communionem*. Istitis autem temporibus multos habemus litigantes Judæos; nunc inter Christianos multi sese rodunt, dilacerant, devorant, odique ac invidiæ flammis exardescentes Eucharistica mysteria nonnunquam impudenter participant. Isti litigant, quia *panem concordie non intelligunt*; isti litigant, quia non probe norunt, ad sacram communionem veniendum esse per amoris et concordie ostium; *amoris ostium et non hostium*. Hoc ostio ad Eucharistiam sumendam speciali et mirabili modo intravit sanctus Joannes Eleemosynarius, qui cum die quadam ad sacra mysteria celebranda, jam sacerdotibus esset vestibus indutus, acceptæ ab aliquo clerico injuriæ memor, iis se exiit, clericum adivit, ac ab eo veniam petit, quasi illi injuriam intulisset, et deinde ad celebrandum reversus est. Hic certe non fuit ex litigantibus Judæis, fuit ex charitate ardentibus christianis, qui per pacis et concordie ostium ad sacram communionem venit. Sanctissimum hunc Patriarcham imitemur; pacis et concordie ostio ad sacram Synaxim simul cum illo veniamus; et si tanti viri non satis urgeat exemplum, serio perpendamus Christum, quem recipimus, esse pacis authorem, Dominum et magistrum; hic est *author*, qui pacem nostram fecit; *Dominus*, qui pacem nobis præcipit; et *magister*, qui pacem suo nos exemplo docet. Nostis, fratres, quomodo protoparentis peccato æterni Patris inimici facti sumus; infandum enim hoc

crimen ita eum adversum nos exacerbaverat, ut apud eum nullus nobis gratiæ et misericordiæ esset locus; quin contra nobis omnibus veluti inimici et reis æterna supplicia præparavit. In hunc mundum veniens Christus, pacis nostræ author et princeps fuit; hic non fuit *dissensionis Deus, sed pacis*; æterni enim Parentis iram placavit, et *interficiens inimicitias in semetipso*, pacem nostram felicissime perfecit. Ergo cum Christum pacis nostræ authorem in Eucharistia recipimus, quis ad eum accedere audeat odii et vindictæ spiritu succensus? Certe qui hoc spiritu inflammatus ad eum veniret, non illum coleret, at illi injuriam faceret: *pacis author non bene sine pace colitur*. Certe qui hoc inflammatus spiritu ad sacram communionem accederet, Christum pacis authorem non pacificum et concordem imo discordem et inimicum infensissimum inveniret; quia, ut ait D. Augustinus, *non potest concordiam habere cum Christo, qui discors voluerit esse cum christiano*. Certe qui Christum pacis nostræ authorem sic reciperet, non illum haberet pro se, sed contra se: *qui accipit mysterium unitatis, et non tenet vinculum pacis, non mysterium accipit pro se, sed contra se*, sed contra se, o christiane, ad Eucharistiam recipendam venias, omnes iracundiæ et vindictæ motus et corde tuo penitus expellas, ut Christum pacis authorem colas, ac illum benevolum experiaris, *ac etiam ut Christo, qui pacem præcipit, obtemperes*. Præcepit omnibus Christus, ut proximum diligenter: *hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem*. Generali huic præcepto speciale aliud superaddidit, quod solummodo tempus respicit, quo quisque ad sacram communionem accedit; præcipit enim quod tunc maxime e corde suo omnem odii et vindictæ spiritum quisque eliminet, ac quod fratri suo reconcilietur: *si offers, inquit, munus tuum ad altare, et ibi recordatus fueris, quia frater tuus habet aliquid adversum te, relinque ibi munus tuum ante altare, et vade prius reconciliari fratri tuo*. In quæ verba sanctus Hieronymus ait: *si munera nostra absque pace offerre non possumus, quanto magis nec Christi corpus accipere?* Ecce Christi præceptum, quo a nobis omnem vin-

dictæ spiritum expellere jubet, antequam ad altare munus nostrum offeramus; et a fortiiori idem a nobis fieri imperat antequam sanctissimum ejus corpus recipiamus. Quapropter, o christiane, cum hoc præcipiat Christus, ejus mandato obtempera, nec ad sacram Synaxim accedas, quin prius fratri suo reconciliatus fueris: *vade prius reconciliari fratri tuo*. Cum Jacob a domo soeceri sui Laban aufugisset, ac idola ejus furatus esset, iratus Laban, eum in manu forti insecutus est, et cum illum deprehendisset, ad se reversus dixit illi: *nunc quidem valet manus mea reddere tibi malum, sed Deus Patris vestri heri dixit mihi: cave ne loquaris contra Jacob quidquam durius; et ideo illi pepercit, ac cum illo fœdus iniit. O christiane, Deus ad te sicut ad Laban locutus est dixitque tibi, ut parceres inimicis, antequam sacra mysteria reciperes; dixit tibi: vade reconciliari fratri tuo; quare priusquam ad sacram communionem accedas, dic in temetipso: præcepit mihi Christus, ut injuriam mihi ad hoc homine illatam condonem: præcepit mihi Christus, ut inimico huic mihi infensissimo ex corde parcam: præcepit mihi Christus, ut omnes odientes me diligam, ac iis reconcilier: vade reconciliari fratri tuo; ideo cum hoc mihi præceperit Christus, antequam sacram Synaxim adeam, omnibus parcam, ac omnem vindictæ spiritum e corde meo tollam. Cumque vindictæ spiritus ante communionem e corde sit auferendus, quia hoc præcipit Christus: est etiam tollendus, quia id suo exemplo docet Christus. Christus, qui præceptum de diligendis inimicis tulit, eorum dilectionem et in cruce, et in Eucharistia suo nos exemplo docet; in cruce, ubi pro crucifigentibus orat; et in Eucharistia, ubi impedit, ne angeli indigne communicantes illico interimant. Promisit Deus, se arcum in nubibus positurum in signum pacis et fœderis: *arcum meum ponam in nubibus, et erit signum fœderis inter me et inter terram*. Arcus ille, ut ait Rupertus abbas, est *Christus Dei Filius*. Et revera Christus in cruce et in Eucharistia est arcus fœderis et pacis; cur enim putas, Patrem æternum crucifigentes Judæos non pessumdedisse? Certe quia Christus erat in cruce tamquam arcus fœderis et pacis;*

cur etiam similiter indigne Eucharistiam suscipientes non statim perimunt angeli? Certe quia Christus est in Eucharistia tamquam arcus in nubibus, ibique sicut in cruce pro nobis orat, Patris iram placat, ac ad ultionem paratos angelos comprimit; ut enim asserit sanctus Paschasius, *ultores angeli nec semel indigne communicanti parcerent, nisi bonitas Christi gladium suspenderet et removeret interdum momentaneam mortem. Unde Christo totum debemus adscribere, qui suas etiam injurias libenter remittit, et pro delinquentibus in se, sicut prius in cruce fecerat, etiam se Patri offerendo, idoneus exorator intervenit*. Quare cum Christus in Eucharistia pacem, concordiam et amorem proximi suo nos doceat exemplo, tanti, quæso, magistri se quisque discipulum exhibeat, nec ad illum recipiendum accedat quis, nisi prius omnem odii et vindictæ spiritum e corde suo expulerit; ridiculum enim foret, inquit Tertullianus, si ad Christum pacis authorem et Doctorem iret qui odii et dissidii spiritu esset incensus: *quid est ad pacem Dei accedere sine pace?* Quotiescumque ergo, fratres, de Eucharistia suscipienda cogitabitis, dicat quisque intra se: Christus, quem accepturus sum, pacem nostram fecit, pacem præcepit et pacem exemplo nos docuit; quamobrem ad illum veniam in pacis spiritu, omnemque vindictæ spiritum penitus a me tollam. Theodosia Leonis Armeni imperatoris uxor, videns Michaëlem Balbum strenuum hominem ad supplicium pridie Nativitatis Christi duci, quia fuerat injurias imperatori, zelo concordie et amoris proximi percuta, maritum adiit, dixitque ei: memor esto, imperator, te die crastina fore participem corporis sacri ejus, quem nihil æque potest ac concordia demereri; ob amorem Regis pacifici esto et tu princeps pacificus. Morem gessit ille bene suadæ uxori et pepercit. O frater, quotiescumque in corde tuo erga inimicos aliquis excitabitur iracundiæ et vindictæ motus, memor esto, te intra aliquid tempus fore participem corporis sacri ejus, quem nihil æque potest ac concordia demereri; ideo ut dignus efficiaris ad regem illum pacificum accedere, esto et tu pacificus, omnesque vindictæ motus in teipso penitus extingue. Sume tandem in manu

tua sanctum gladium, ut in teipso luxuriæ, avaritiæ et vindictæ spiritum jugules; et sic dignus fies, qui Christum in Eucharistia sumas et in gloria possideas. Amen.

CONCIO SEXTA.

Quomodo fiet istud? (Luc. 1, 34).

Mutaberis in virum alterum (1 Reg. 10, 6).

Suam serio examinare conscientiam, peccata sua detestari, ea omnia confiteri, ac ea jugulare, magnas ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum digne recipiendum præparationes esse nullus diffitetur. Alia tamen, meo quidem iudicio, major est præparatio, nempe *vite mutatio*, quam quasi unicam adducit S. Augustinus, dicens: *mutet vitam, qui vult accipere vitam. Nam, si non mutet vitam, ad iudicium accipiet vitam.* Et revera, quid peccatori intima cordis sui pio examine scrutari prodest, si semper idem in se manet? Quid ei prodest, amarissimo cordis dolore cruciari, si eosdem semper ad peccandum affectus habeat? Quid prodest ei, sua penitus in sacramentali foro declarasse peccata, si nulla in ipso cordis et voluntatis fiat mutatio? Certe hæc omnia parum prosunt. Igitur hodie homini peccatori ad sacram communionem accedere cupienti morum mutationem pro viribus suadere conabor. Sauli dicebat olim Samuel: *mutaberis in virum alterum*; dicam similiter hodie cuique peccatori, sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumere peroptanti, quod mores et vitam in melius mutare debeat: *mutet vitam.* De hac vite mutatione ista erit concio. Ave.

Ex peccatoribus, qui ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum recipiendum accedunt, aliqui fecte et non vere, alii partim et non totaliter, alii ad tempus et non pro semper pravos mores immutant. Qui mutantur fecte solum et non vere, simulatores sunt et hypocritæ; qui partim tantum et non totaliter

mutantur, sunt tepidi et ignavi; et qui ad tempus dumtaxat, non pro semper mutantur, sunt inconstantes et stulti, qui ut luna mutantur: *stultus sicut luna mutatur.* Ecce quomodo multi ex peccatoribus mutantur antequam ad sacram communionem veniant; qui autem recte sapiunt, longe aliter mutabuntur, eorumque mutatio non erit ficta, sed vera; non erit dimidiata, sed integra; et non erit ad tempus, sed in perpetuum. O peccator, qui peccatorum sarcina gravaris; o peccator, qui pravis habitibus constrictus detineris, et qui sub dæmonis jugo ingemistis; peccator, inquam, qui Christum sub speciebus Eucharisticis latentem sumere expetis, muta prius vitam tuam vere, muta totaliter, muta constanter; mutatio tua sit: 1. vera et non ficta; 2. integra et non partita; 3. constans et non varians. Antequam peccator sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum recipiat, mutari debet vere, totaliter et constanter; en tres hujus concionis partes.

I PARTS.

Antequam peccator sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum recipiat, mutari debet vere.

Non est qui non stupeat, si attente et serio recogitet, quomodo peccatores innumeri in sanctissimi Eucharistiæ Sacramenti susceptione se gerere soleant; nonne enim omni prorsus stupore et horrore dignum, quod tot ebriosi, tot luxuriosi, tot publici usurarii, tot iniqui bonorum proximi detentores, tot blasphemii, totque alii omnis generis peccatores sanctissimum hoc Sacramentum frequenter recipiant (1), nec tamen qualiter-

(1) Utrum revera auctoris ævo ac suis in regionibus frequenter hujus furfuris Christiani sacre mense accederent, ignoramus; nec facile quis credet, qua ætate vel ipsi probi fideles raro, sive duobus vel tribus vicibus singulis annis Eucharistico pans se reficiebant, licentioris autem vite sectatores pluries communicasse. Quidquid hæc de re sit, nostra profecto ætate via est reperire aliquis adeo nequam ut frequenter comunicet, et vitii indulgeat. N. E.

cumque in melius mutantur? Post quatuor, sex et viginti communiones, semper idem et sæpe pejores videntur; non in melius, imo in pejus sæpe convertuntur; et accepto semel, bis et pluries augustissimo hoc Sacramento, sunt ebriosi, luxuriosi et aliis vitis dediti, sicut antequam illud reciperent. Stupete coeli super hoc; et vos, o peccatores, antequam ad sacram Synaxim accedatis, a vitis declinate, peccata abijcite, vitamque et mores, non fecte, sed vere in melius immutate. Præviam hanc mutationem docuit Deus in manna, quod Judæis in deserto ad vesendum subministravit; dedit enim eis Deus et coturnices et manna; hac tamen differentia, quod cum dedit eis coturnices, eas intra castra et intra tentoria eorum misit: *coturnices detulit, et demisit in castra*; cum autem dedit eis Deus manna, non illud misit in castra, sed extra, ita quod populus e castris egredi cogeretur, ut manna colligeret: *egrediatur populus et colligat*. Cur Deus qui populum e castris egredi non vult, ut coturnices capiat, eum egredi vult, ut manna colligat? Vult, inquit Rupertus Abbas, populum e castris egredi ad colligendum manna, ut doceat, quod ad manducandum manna Eucharisticum, *egrediendum de pristina conversatione, de vetustate vite*. *Nondum enim deposito vetere homine*, inquit, *non est nobis hoc manna colligere, hoc manna manducare*. O peccator, si manna Eucharisticum comedere expetas, in teipso fieri debet mutatio, adeo ut deposito vetere homine, in novum transeas; annihilari debet in te vetus homo cum actibus suis, et formari homo novus, qui secundum Deum creatus est: *expoliantes vos veterem hominem cum actibus suis et induentes novum*. Si enim hæc in te prius non fiat mutatio, Eucharisticum manna sumere non debes: *nondum enim deposito vetere homine, non est nobis hoc manna colligere, hoc manna manducare*. Inter multa figurarum genera, quibus præsignificatum fuit sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, nil expressius, quam manna Israëlitis a Deo missum, illud prænotasse videtur. Et si attendamus, quo nomine insignitum fuerit manna, quomodo a Deo missum sit, et quæ dispositio ex parte eorum qui illud recipiebant, requireretur; hæc omnia pecca-

tores docent, prius mutandam esse vitam, quam Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum recipiant. Quoad nomen, sciunt omnes, quod a David vocatur panis angelorum: *panem angelorum manducavit homo*. Modus quo mittebatur, in sacra Scriptura describitur, ubi dicitur, quod antequam mitteretur manna, levis quidam flaret ventus, quasi ad scopandam terræ superficiem; et deinde albus quidam a Deo mitteretur ros, quo tegebatur terra, ut in locum purum ac mundum manna caderet. Quoad præparationem desideratam in his qui manna manducabant, talis esse debebat, ut illud sumerent peccati mortalis immunes, sive in statu gratiæ, quia cum a justis manducabatur, in eo omnis saporis suavitatis degustabatur: *omne delectamentum in se habentem*; cum vero a peccatoribus comedabatur, nauseabant super illo cibo: *anima nostra jam nauseat super cibo isto levissimo*. Ecce quomodo vocaretur, mitteretur et reciperetur manna; quæ omnia peccatores vitam mutare docent, antequam Eucharisticum manna comedant; ideo enim manna vocatur *panis angelorum*, ut discant peccatores, quod ut digne Eucharisticum manna recipiant, vitam suam scelerosam in vitam puram et angelicam mutent necesse est; ideo etiam cadens a caelo manna ventus levis terram scopans, et ros candidus terram tegens præcedebat, ut discant peccatores, scopanda corda et corpora, ac divinæ gratiæ splendore oranda antequam divinum manna in Eucharistia residens comedere presument; ideo tandem peccatores in manna nil suave et palato jucundum degustabant, nisi prius peccata abjecissent, ac vitam in melius commutassent, ut hinc discant quicumque peccatis gravantur, quod ut digne sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum recipiant, sua abdicare peccata, ac vitam in melius mutare debeant. Ecce, o peccator, mutationem in te efficiendam antequam Eucharisticum manna manduces; quæ nisi in te non prius contingerit mutatio, ad illud celeste manna manducandum accedere non debes: *nondum enim deposito vetere homine, non est nobis hoc manna colligere, hoc manna manducare*. Deus, qui per manna præsignificare voluit, vere mutari debere peccatorem antequam augustissimum Eucharistiæ Sa-

craimentum recipiat, hoc idem indicat et manifestat per *transubstantiationem*, seu per mutationem substantiæ panis et vini, quæ fit in consecratione. Docet enim fides, per verba consecrationis a Sacerdote, Christi personam agente, prolata, totam panis et vini substantiam destrui, ac in corpus et sanguinem Christi vere mutari, transmutationem mirabili, quam aptissimo vocabulo sacra Synodus Tridentina vocavit *transubstantiationem*. Similis autem in peccatore fieri debet mutatio, seu morum reformatio, ita quod cum ad sacram Synaxim accedere cogitat, vitam et mores vere immutat, ac tunc desinat esse quod erat, et in illud transeat quod non erat; tunc horreat perseverare in malo, studeatque declinare a malo et facere bonum; tunc non idem in se manere, at in melius mutari oportet. Cur enim Christus sub speciebus Eucharisticis veniens, hanc in pane et vino mutationem fieri vult? Anne quia simul cum panis et vini substantia sub speciebus Eucharisticis remanere non possit? Nequaquam; hoc enim ei facillimum foret, imo et ita fieri debuisse videtur, ut accidentia sine subjecto non existerent; cur ergo hanc in pane et vino mutationem fieri vult? hoc equidem vult, ut peccatores doceat, quod antequam ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum recipiendum veniant, eos vere mutari necesse sit. Et ut hoc sine fundamento dictum non putetur, regium Prophetam hac de re disserentem audiamus: *parasti, inquit, cibum illorum, quoniam ita est præparatio ejus*: quasi si diceret: Eucharisticum cibum Deus hominibus præparavit per mutationem et transubstantiationem, quæ fit in consecratione: *parasti cibum illorum*; et ideo cibum Eucharisticum hoc modo Deus præparavit, *quoniam ita est præparatio ejus*; seu ut discant peccatores, quod simili modo se præparare ac vere mutare debeant, antequam cœlestem hunc cibum recipiant. Hanc a peccatoribus præparationem Deus expostulat, hanc in iis mutationem fieri peroptat, hanc eos docet per mutationem substantiæ panis in corpus suum; et si priusquam ad mensam Eucharisticam accedant, vitam et mores non mutant, insensibiles fiunt, ac ipsi creaturis insensibilibus duriores et insensibiliores: *cum irrationalis creatura scilicet panis, per*

verbum Dei convertatur in corpus Christi, quanta, inquit D. Thomas, erit peccatoris duritia, si Spiritus Sancti operationibus ad conversionem non perducatur! O peccator, per veram mutationem, quæ fit in pane et vino, docet te Deus veram mutationem in te perficiendam cum ad sacram communionem accedis, et tamen idem semper in te remanes; ante communionem avarus eras, luxuriosus eras, usurarius eras; et post communionem avarus es, luxuriosus, usurarius, ac idem semper es; o quam magna dicenda duritia tua! Certe durior es ipsis creaturis insensibilibus, quæ vere Christo veniente mutantur: *cum irrationalis creatura, scilicet panis, per verbum Dei convertatur in corpus Christi, quanta erit peccatoris duritia, si Spiritus Sancti operationibus ad conversionem non perducatur!* Peccatores ante communionem vere mutari debere, variæ suadent rationes; unicam solum adducam, quod scilicet, si homo peccator ante communionem vere non mutetur, ita quod saltem omnia peccata mortalia non abjiciat, cibum Eucharisticum erit quasi gladius, quo spiritualiter occidetur. De muliere, quam in statu peccati mortalis et antequam vitam mutaret, ad sacram communionem accessit, ait S. Cyprianus, quod *non cibum, sed gladium sibi sumpsit*: similiter quotquot indigne et mortalis criminis rei accedunt, quasi gladium eos misere laceraturum in sua viscera trajiciunt: *non cibum, sed gladium*. Cibum Eucharisticus similis est pani subcinericio, qui simul panis fuit et gladius; licet enim nihil commune sit pani, qui nutrit ad vitam, cum gladio qui cædit ad mortem, subcinericius tamen panis, de quo loquitur liber Judicum (7), panis quidem erat, et panis vocabatur; et hic panis erat etiam gladius Gedeonis percutiens et subvertens Madianitas: *non est hoc aliud nisi gladius Gedeonis*. O panem mirabilem, qui panis est Israelitis et gladius Madianitis! o veram Eucharistici panis figuram! Eucharistia enim est panis bonis sanctificante gratia exornatis, et est gladius peccatoribus, qui nondum mutata vita illam sumunt; est panis, quo nutriuntur, impinguntur et vividantur justi; et est panis, quo veluti gladio spirituali trucidantur mali: *mors est malis, vita bonis*. De

mirabili isto pane sumpserunt Petrus et Judas, ille ad vitam, iste ad mortem: *de uno pane et Petrus et Judas accepit; Petrus accepit ad vitam, Judas ad mortem.* Idem accidit omnibus, qui ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum recipiendum accedunt; si enim gratia, tamquam veste nuptiali induantur, et debite se præparaverint, cum Petro cœlestem hunc panem accipiunt *ad vitam*; rei autem peccati mortalis, nisi priusquam accedant, vitam mutent, supersubstantialis hic panis est illis *ad mortem*, et est quasi gladius, quo illis mors spiritualis infertur: *mors est malis, vita bonis.* Quamobrem, o peccator, antequam accedas, vitam muta: *mutet vitam, qui vult accipere vitam.* Cibum hunc Eucharisticum non sumas ex consuetudine, non sumas ut bonus et justus videaris; ante illius susceptionem vere vitam et mores immuta: *mutet vitam.* Panis Eucharisticus vocatur *panis facierum*; quia, ut dicunt multi, Christus in Eucharistia duplicem faciem gerit, faciem scilicet Dei et faciem hominis; dicitur etiam *panis facierum*, quia in Eucharistia Christus et faciem Patris misericordis et faciem severi judicis præfert; est in Eucharistia, ut Pater misericors pro justis, quos bonis et gratis suis replet; est etiam in ea ut justus et tremendus iudex respectu peccatorum, adversus quos duram sententiam dicit, nisi mutata prius vita accedant; et quibus spirituale animæ mortem infert, eosque per peccatum mortale jam mortuos quasi morte secunda plectit, ac æternam mortem minatur. Desine ergo, o peccator, perverse agere; convertere ad Dominum Deum tuum, et antequam ad sacram Synaxim accedas, muta vitam tuam vere: *et eam muta etiam totaliter.*

II PARS.

Antequam peccator sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum recipiat, mutari debet totaliter.

Per consecrationem, virtute verborum a Sacerdote prolatorum, fit transubstantiatio, seu conversio totius substantiæ panis

et vini in totum Christi corpus et sanguinem; non fit solum transformatio, seu mutatio formæ in formam, fit transubstantiatio, idest mutatio totius substantiæ panis et vini in totam corporis et sanguinis Christi substantiam; ut enim in Concilio Lateranensi habetur, *verum Christi corpus et sanguis in Sacramento altaris sub speciebus panis et vini veraciter continetur; transubstantiatis pane in corpus et vino in sanguinem.* Non aliqua solum substantiæ pars mutatur; tota et totaliter panis et vini substantia immutatur, ac transubstantiatur: *transubstantiatis pane in corpus et vino in sanguinem.* Quo docemur, nos non in parte solum, verum in toto mutandos, cum ad sacram communionem accedimus; non ita mutandi sumus, ut pars vitiorum vigeat et remaneat; e contra totaliter nos mutari oportet, ita ut ablegatis omnibus peccatis, virtutes summo affectu sectemur: tanta in nobis fieri debet mutatio, ut deposito veteri homine, in novum, seu in Christum transeamus, eumque induamus: *induimini Jesum Christum.* Quando quis baptizatur, totus immutatur et Christo quasi induitur: *quicumque baptizati estis, Christum induistis.* Cum baptizatur homo, per baptismum non solum in eo destruitur peccatum originale, nec solum per spirituale hoc lavacrum a quibuslibet peccatis actualibus mundatur, verum sublatis quibuscumque peccatis, ipse supernaturales fidei et charitatis habitus in se recipit, ac proinde totus immutatur et quasi Christum induit: *quicumque baptizati estis, Christum induistis.* Similiter, cum homo peccator ad sacram Synaxim accedere proponit, seipsum prius quasi baptizare debet: *qui manducat hunc panem, spiritualiter renascatur.* Non debet quidem denuo baptizari baptismi Sacramento qui iterari nequit, et tamen debet quasi baptizari, quia sicut per Baptismi receptionem homo totus immutatur ac ex filio diaboli fit filius Dei, et quasi alter Christus, cujus virtutes induit; ita et quotiescumque peccator de Eucharistiæ susceptione cogitat, baptizari debet, id est totaliter mutari, ita quod a peccatore in justum, et a filio diaboli in Christum immutetur. Unde D. Augustinus sic Christum loquentem inducit: *suum cibum grandium, nec tu me in te mutabis, sicut cibum*

carnis tuæ, sed tu mutaberis in me. Quasi dicat, ego sum cibus iustorum, qui apud me magni sunt: *sum cibus grandium*; ne ergo accedas, o peccator, nisi prius justus efficiaris; nec putes me a te ita manducari, ut in te convertar, debes tu in me mutari, ita ut pravos tuos mores totaliter exuas, ac meos induas. Cum alii manducantur cibi, quod manducatur in manducantis substantiam convertitur; at ego, inquit Christus, in te non mutabor, e contra tu in me mutari debes, ita ut quidquid in te est veteris hominis penitus expellas, ac virtutibus meis replearis; hæc est totalis mutatio, quam ante communionem fieri oportet: *nec tu me in te mutabis, sed tu mutaberis in me.* Pluries demiratus sum perfectam et totalem mutationem, quæ in Magdalena contigit; hæc erat *mulier in civitate peccatrix*, cujus peccata multa et magna universæ civitati innotescabant; hæc erat, de qua *septem demonia exierunt* (Luc. 8), id est, ut ibi exponit Glossa, *universa vitia, quibus plena fuerat*, quippe, ut notat S. Gregorius, *septennario numero summa universitatis exprimitur*; tota erga universitas vitiorum in Magdalena reperiabatur. Quæ autem vitii scatebat, Christum videns et tangens totaliter conversa et mutata est; ut enim Christum in domo Pharisæi diversari scivit, illum adivit, ad pedes ejus procidit, lacrymis eos lavit, ac ita immutata est, ut tot deinde rutilaverit virtutibus, quot antea vitii fœdabatur; *ad numerum virtutum convertit numerum criminum.* O mirabilem Magdalene mutationem! cum ergo hæc mulier Christum videns et tangens totaliter mutetur, quanto perfectius mutari debet peccator antequam ad sacram communionem accedat, in qua non Christum videre et tangere, ast quod magis est, illum vere et realiter intra seipsum recipere cupiat? Certe tunc totus et totaliter mutari decet; ita ut destructo intra seipsum corpore peccati, totus in Christum immutetur, ac virtutibus ejus fulgeat: *nec tu me in te mutabis, sed tu mutaberis in me.* Serpentis prudentiam et laudat, et nobis imitandam proponit Christus, dicens: *estote prudentes, sicut serpentes.* Hæc autem serpentis prudentia in hoc potissimum elucet, ut ait S. Epiphanius, quod ad fontem

hibiturus non accedat prius quam totum, quo turget, venenum effundat; *habet, inquit, hanc prudentiam serpens, velut naturæ rerum docti de hoc animali tradunt; quando enim siti pressus a latibulo procedit ad aquam, ut bibat, non simul accipit secum venenum, sed in latibulo relinquit et sic progressus potum aquarum sumit.* Magna quidem hæc est serpentis prudentia, quia si aquam frigidam frigido veneno infunderet, ipse protinus moreretur, ac vita potius, quam sitis ejus extingueretur. Ecce serpentis prudentiam, cujus nos imitatores esse vult Christus; optat enim, ut antequam ad ipsum *fontem aquæ vivæ* in Eucharistia residentem veniamus, mortifera peccatorum nostrorum venena effundamus. *Serpens, ait S. Ambrosius, cum venerit ad bibendum aquam, priusquam bibat, extra fontem evomit venenum suum, et postea bibit. Ita et nos, quando ad altare Domini communicaturi accedimus, deponamus venenum pessimum; hoc est, iracundiam, odium, invidiam, falsitatem, etc. et sic ad altare Domini, corpore et sanguine ejus satiemur.* O peccator, esto ita prudens, ut ad Christum omnium gratiarum fontem in Eucharistia manentem non accedas, nisi prius omnium peccatorum tuorum venena spuere et procul expuleris. Ad hæc aliam quoque imitare serpentis prudentiam, nempe pellis mutationem; non enim in hoc solummodo serpentis elucet prudentia, quod venena evomat antequam ad fontem potaturus veniat, sed in hoc etiam, quod *pellem mutet*, ut ait Theophylactus; sic, o peccator, esto prudens sicut serpens, ita quod pessimum peccatorum virus effundas, ac te totum immutes. O peccator, iracundiæ, invidia, ire, ac alia veteris hominis venena evome, teque totum in novum hominem muta. Antequam ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumendum venias, ablegatis omnibus peccatis tuis, humilitatem, patientiam, charitatem et alias Christi virtutes sectare, ejus mores indue, ac te totum in illum quasi immutes; *nec tu me in te mutabis, sed tu mutaberis in me.* Multos reperire est, qui hanc serpentis prudentiam imitati sunt; unum hic adducere placet, nempe sanctum Guilielmum Aquitanie ducem. Hic schismaticus et schismati-

corum protector erat; Pictaviensem episcopum, ac ipsum summum Pontificem summe oderat; varios episcopos ab illorum Ecclesiis expulerat et innumera alia crimina perpetraverat. Precibus, obsecrationibus, ac variis rationibus frustra a viis pessimis illum avocare conatus est D. Bernardus; tandem inspirante Patre luminum, vir sanctus assumpto supra patenam sanctissimo Sacramento, ad Comitem conversus, sic illum affatus est: rogavimus te et sprevisi nos; supplicavimus tibi et contempsisti. Adest iudex tuus, in cuius nomine omne genu curvatur, celestium, terrestrium et infernorum. Adest iudex tuus, in cuius manu illa tua anima deveniet. Numquid et ipsum spernes? numquid et ipsum sicut servos ejus contemnes? *Videns Comes Abbatem sacratissimum Domini corpus ferentem in manibus, expavit et dirigit, membrisque tremebundis metu et dissolutis, quasi amens solo propolvitur, salvis per barbam defluentibus, ac cum profundis efflans gemitibus.* Ecce serpentem, qui presente Christo venena effundit; ecce peccatorem, quem criminum suorum poenitet. Dein totaliter convertitur et immutatur; nam protinus Pictaviensem episcopum, quem ab Ecclesia sua expulerat, in pacis osculo recepit, ac ad propriam sedem reduxit; postea summo Pontifici obtemperavit; ac denique vir sanctissimus evasit. O peccator, si famosos hic schismaticus ad sanctissimi Sacramenti presentiam totaliter convertitur, cur tu totus et totaliter non immutaris, cum non solum ad videndum, verum etiam ad sanctissimum hoc Sacramentum recipiendum accedas? mutare, o peccator: muta teipsum totaliter antequam ad communicandum accedas: *mutet vitam qui vult accipere vitam. Et muta etiam teipsum constanter.*

III PARS.

Antequam peccator sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum recipiat, mutari debet constanter.

Perbelle dixit Albertus Magnus, quod *ex sumptione Eucharistiæ nullus malus fit bonus.* Procul dubio ex sumptione

Eucharistiæ, qui bonus est, melior fit; malus autem seu peccati mortalis reus, per Eucharistiæ sumptionem non fit bonus: cum enim Eucharistia vivorum sit Sacramentum, non mortuorum, hæc malos et per peccatum mortale mortuos non vivificat, nec bonos efficit; communicantes bonos et vivos requirit; ideo antequam homo peccator ad sanctissimum hoc Sacramentum recipiendum accedat, mutari et bonus fieri debet totaliter et *constanter*, firmo nempe et constanti proposito non amplius peccata iterandi: oportet ut vitiorum suorum idola frangere statuat, atque in perpetuum bonis operibus insudare; ac omni virtutum generi vacare decernat. Constantem hanc mutationem docuit Oseas propheta, dicens; *vivent tritico et dicent, quid mihi ultra idola?* ait Propheta quod *vivent tritico*, id est, ut explicat Nicolaus de Lira, *Eucharistiæ Sacramento, quod conficitur de pane triticeo.* Hi autem qui hoc Sacramento vivunt et qui ad illud sumendum accedunt, dicere debent, *quid mihi ultra idola?* quid mihi idolum avaritiæ quod tamiu colui? quid mihi idolum luxuriæ, cui toties incensa obtuli? quid mihi superbia, cui veluti divinitati pluries sacrificavi? hæc idola nihil mihi amplius erunt, hæc protinus abjicio, iis æternum vale dico, iisque abrenuncio, ut toto vitæ meæ tempore Christo Domino totis affectibus inserviam. Jacob patriarcha sacrificium Deo oblaturus, *convocata omni domo sua, ait, abjicite deos alienos qui in medio vestri sunt et mundamini, ac mutate vestimenta; surgite et ascendamus in Bethel.* Nihil mysterio vacat in contextu illo Geneseo, ac omnia ad rem nostram dicta esse videntur. Jacob enim, antequam Deo sacrificet, domum suam, seu domesticos suos convocat; *convocata omni domo sua:* o peccator, antequam ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumendum venias, convoca domum tuam, seu omnes animæ tuæ potentias, eas collige, ut tanto mysterio attendant, reminiscatur memoria beneficiorum a Christo acceptorum; recogitet intellectus quanto amore nos prosequatur Christus; qui seipsum nobis in cibum dare dignatur; ardentissimis amoris affectibus erga ipsum voluntas tua accendatur: hoc modo, o peccator, convocanda est domus tua, ut digne Christum reci-

pere merearis. Insuper abjiciendi sunt dii alieni; *abjicite deos alienos, qui in medio vestri sunt*. Habent oculi deos suos, scilicet corporum formas egregias, quibus sæpe sæpius impii devotentur; suis etiam aures capiuntur idolis, nempe sermonibus obscoenis, vel famam denigrantibus, quibus audiendis delectantur; gustui sua sunt simulacra, dapes scilicet exquisite quibus delinquitur et obsonia pretiosa, quæ nimio cum affectu appetit; omnia demum quæ plus quam Deum diligimus, idola nostra sunt. *Quod quisque plus amat, hoc illi deus est*. O peccator, antequam ad sacram Synaxim venias, hæc omnia idola scito necessario derelinquenda, et abjicienda et procul pellenda, ita ut nunquam ad illa revertaris; *abjicite deos alienos, qui in medio vestri sunt*. Subjicit Jacob, *mundamini, ac mutate vestimenta*; siquidem eliminatis idolis ac omnibus peccatis, quisque ante communionem seipsum mundare, ac penitus mutare debet, ita quod non amplius veteris hominis vestè induatur, at solum veste nuptialis gratiæ. Et, ut docet Jacob, hanc mutationem debere esse firmam et constantem; ideo subdit, surgendum esse a peccato et ascendendum in Bethel: *surgite et ascendamus in Bethel*. O peccator, antequam ad sacram Synaxim accedas, surge ab omni peccato et ascende in Bethel, seu in domum Dei, ut ibi ab omni occasione peccandi elongatus, constans ac firma sit tua mutatio. Non sis similis Judæ, de quo divus Augustinus ait, *quod sui semper similis mansit, hoc est, tremende illius mense repletus cibo, nihil prorsus immutatus aut emendatus est*. Ne imiteris hunc proditorem: ad sacram communionem accedens, mutare totaliter et constanter; firmoque proposito idola tua haud amplius adorare statuas. Cum viator esset Elias, ac impie Jezabelis persecutionem fugeret, post longi, arduique itineris laborem, fame, siti, infirmitate, tædio vite, ac nimia lassitudine quasi deficiens, projecit se sub juniperum, ibique obdormivit. Ibi, ut ait sacer textus, ecce angelus Domini tetigit eum, et dixit illi, *surge et comede*. Respexit Elias et ecce ad caput suum subinercius panis et vas aquæ; comedit ergo et bibit et *rursus obdormivit*. Reversus angelus Domini se-

cundo tetigit eum, dixitque illi; *surge*. O angele Dei, cum dederis Eliæ, quod comederet, da etiam, ut postquam comedit, aliquantulum quiescat et dormiat. Cur enim hominem illum ab itinere oppido fatigatum, postquam manducavit, tantisper decumbere et dormire non sinis? res mysterio non vacat, panis namque subinercius, quem comedit Elias, *figura est panis Eucharistici*, ut ait Lyranus: antequam autem comedatur Eucharisticus panis, surgendum a peccato, ac vita in melius mutanda; postquam quis ex eo comedit, non amplius decumbendum est, neque amplius dormiendum in peccato, sed constanter in bono perseverandum: mutatio quæ fit antequam quis ex pane Eucharistico manducet, firma esse debet et constans, ita ut qui ex eo comedit, non amplius in peccatum incidat, nec in peccato obdormiat. Tamen heu! quam multi postquam sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum receperunt, in prima peccata recidunt et in peccatis suis obdormiunt! *Multi infirmi et imbecilles et dormiunt multi*, ait D. Paulus. Non pauci, sed *multi* sunt imbecilles et instabiles, qui damnabili inconstantia, post Eucharistiæ susceptionem, in priora peccata revolvuntur, ac peccatis suis Christo, quem intra se receperant, gravem injuriam inferunt. Hi quodam modo Judæis similes efficiuntur, qui in die Palmarum honoris causa vestimenta sua et ramos olivarum straverunt in via, quæ Christus erat transiturus, illum etiam hac die filium David proclamant, illi benedixerunt, eum in nomine Domini venisse confessi sunt; tandem universa civitas Jerosolymitana commota est, ut eum magnifice reciperet; paucis autem ab hinc diebus Judæi maxima inconstantia delinquentes non sua sternunt vestimenta, ut Christum honore afficiant, imo ad irrisionem purpurea illum veste induunt; ad illius pedes ramos palmarum non projiciunt, at adversus illum gladiis et fustibus armati incedunt; non illum filium David proclamant, sed illum pseudopropheta ac popularum seductorem asserunt; maledicunt ei, cui antea benedixerant, atque acrius persequuntur, quem antea summo apparatu receperant. O infandam populi hujus inconstantiam? cui non abissimil videtur multorum christianorum instabilitas; ipsi enim,

non secus ac Judæi, circa dominicam Palmarum, vel diem Paschatis Christum intra seipsum per communionem recipiunt, eum hac die laudant, ei benedicunt, eumque saltem quoad exteriorem formam plurimum reverentur; paucis post diebus, in pristina recidunt peccata, in iis obdormiunt, ac proinde Christum quem honoraverant, postea quantum in ipsis est, dedecore et ignominia afficiunt. O peccator, ne adeo sis instabilis et inconstans; si ante Eucharistiæ sumptionem vitam mutaveris, firma et constans perseveret hæc mutatio, ita ut in pristina peccata non amplius labaris. Audi divum Bernardum dicentem: *erit filius gehennæ multipliciter, qui post indulgentiam delictorum in easdem denuo sordes inciderit*. O peccator, per prima tua peccata filius gehennæ effectus eras: mox cum penitentiam egisti et ad sacram Synaxim venisti, factus es filius Dei et filius paradisi; si autem acceptis tot beneficiis in priora labaris peccata, pluribus titulis filius gehennæ efficiaris, ac magnos iræ thesauros in inferno tibi congregabis. *Thesaurizas tibi iram in die iræ et revelationis justii iudicii Dei*. Itaque, o peccator, cum ad sacram Synaxim accedis, vitam non mutes ad tempus et ut iterum pristina resumes peccata; muta vitam constanter, ita ut firmissimo proposito non amplius peccare decernas. Indelebili ergo characterem in animo tuo præclaram hanc Augustini sententiam hodie inscribe: *mutet vitam, qui vult accipere vitam*; illius semper recordare, ac antequam ad sacram communionem accedas muta vitam vere, totaliter et constanter; si autem his modis vitam mutaveris, æternam in cælo vitam post mortem assequeris. Amen (1).

(1) Quæ hæc concione, præsertim secunda et tertia parte tractata sunt, quamquam a catholica doctrina nil penitus abhorreat, prudenter tamen sunt fidelibus vulganda, ne dum nimium urgemus necessitatem sanctarum dispositionum ad Eucharistiæ sumptionem, plures ab hoc salutari convivio arceamus timore correptos ob rei difficultatem, quin prorsus indignos terreamus. Quod ne contingat, due distinguenda, ni fallor, classes peccatorum, qui post confessionem (de manifeste sacrilegis modo non loquimur) ad sacram synaxim accedunt aliquando: alii ex magna infirmitate, ex prava consuetudine, quam detestantur, ex

CONCIO SEPTIMA.

*Quomodo fiet istud? (Luc. 1, 34).
Antequam comedam suspiro (Job. 3, 24).*

Non amara sanctissimi patriarchæ Jobi, verum dulcia christianorum suspiria nunc mihi explicare proposui; suspiravit Job antequam vulgarem comederet panem, et suspirare debent omnes christiani antequam ad Eucharisticum panem comedendum veniant; suspiravit ille mœrore confectus et suspirare

præpotenti passione, cui forsitan non satis viriliter reluctantur, in crebriora crimina labuntur; postea rite confessi ad communionem accedunt, quam novi relapsus haud raro subsequuntur. Numquid ideo hos a divino Sacramento arceat irebit? Numquid ipse Christus non dixit: *Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis?* non a corporalibus sarcinis profecto, neque a levibus noxiis, quæ animam haud onerant, verum a gravibus peccatis, quæ animam fidelem quam maxime onerant, et ad humanum incurvant? Numquid Concilium Tridentinum non vocat Eucharistiam *antidotum?* est ergo medicina quæ datur ægris, et veneno peccati lethalis infectis, non quidem eodem jam mortuis, nisi salutari confessione reviviserint; quia antidotum non mortuis, sed infirmis proficit. Hujusmodi ergo peccatores ad communionem frequentem hortandi; qui proculdubio si obtemperaverint prudentis confessarii hortationi, maximam hujus sacramenti efficaciam experientur ad quoscumque animæ morbos depellendos, prout quotidiana experientia constat. Propterea earendum ne istis urgeatur necessitas conversionis totalis et constantis ante communionem, nisi in spe firma et post plures communionem. Alia autem habet classis peccatorum, qui quandoque ex consuetudine, monitis adducti vel præceptis parentum et superiorum, quibus contraire ventur, semel, aut etiam pluries in anno communicant, quæ minimum de morum emendatione reogitent, quin eos vel gravissimorum peccatorum pudeat, quin aliquis conspiciatur fructus Sacramentorum, quæ acceperant. Hos profecto zelo et caritate moneat ac terreat oportet sacerdos, ac etiam arceat, ut Christi mandato obtemperet dicentis: *Nobis sanctum dare combus*. Attamen et isti si dum confitentur, aliquid veræ contritionis signum et emendationis propositum exhibeant, non sunt a communione prohibendi.